

MA-107

May-2018

B.Ed., Sem.-II (New)**B-109 : Economics**

Time : 3 Hours]

[Max Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
 (2) વિકલ્પો આંતરિક છે.
 (3) જમણી બાજુ આપેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : 8
 (1) અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનના સૂત્રો ઉદાહરણ દ્વારા સમજાવો.
 (2) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણના સિદ્ધાંતોની વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરો.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 6
 (1) અધ્યાપન સૂત્રોનું મહત્વ જણાવો.
 (2) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણના સિદ્ધાંતોનું મહત્વ જણાવો.
 (3) શિક્ષણના સિદ્ધાંત અને અધ્યાપન સૂત્રોની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
2. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : 8
 (1) ધોરણ-12 ના કોઈ એક એકમની પસંદગી કરી તે શીખવવા નીચેના મુદ્દાઓને અનુલક્ષીને એક પાઠ આયોજન નોંધ તૈયાર કરો :
 (a) વિશિષ્ટ હેતુ
 (b) શૈક્ષણિક મુદ્દા
 (c) શિક્ષકની પ્રવૃત્તિ
 (d) કા.પા. નોંધ
- (2) બ્લ્યુ પ્રિન્ટ એટલે શું ? અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક તરીકે આદર્શ પ્રશ્નપત્રની રચના કરવા માટે કઈ બાબતો ધ્યાનમાં લેશે ?
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 6
 (1) પાઠ આયોજન અને એકમ પાઠ આયોજનનો તફાવત સમજાવો.
 (2) બ્લ્યુ પ્રિન્ટના ફાયદાઓ જણાવો.
 (3) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં એકમ પાઠ આયોજનનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.

3. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : 8
- (1) પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિ એટલે શું ? પ્રોજેક્ટ પદ્ધતિના સોપાનો, ફાયદાઓ અને મર્યાદાઓ જણાવો.
- (2) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં તુલનાત્મક પદ્ધતિને ઉદાહરણ સહિત સમજાવી તેના ફાયદા અને મર્યાદાની ચર્ચા કરો. કોઈપણ ત્રણ વિષયોની યાદી તૈયાર કરો જેમાં આ પદ્ધતિનો અસરકારક ઉપયોગ થઈ શકે.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 6
- (1) સમસ્યા પદ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો.
- (2) આગમન પદ્ધતિના ફાયદા અને ગેરફાયદા જણાવો.
- (3) આધાર પદ્ધતિની સંક્ષિપ્તમાં ચર્ચા કરો.
4. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો : 8
- (1) ભારતમાં બેરોજગારીની સમસ્યા માટેના કારણોની વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરો.
- (2) એકાધિકાર એટલે શું ? એકાધિકારના લક્ષણો સમજાવો.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 6
- (1) એકાધિકારીક સ્પર્ધાના લક્ષણો સમજાવો.
- (2) ભારત દેશમાં ગરીબી ઘટાડવા માટેના ઉપાયોની ચર્ચા કરો.
- (3) એક વિકાસમાન અર્થતંત્ર તરીકે ભારતીય અર્થતંત્રના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (1) શિક્ષણના સિદ્ધાંત એટલે શું ?
- (2) આધાર પદ્ધતિમાં કયા અધ્યાપન સૂત્રનો ઉપયોગ થાય છે ?
- (3) જૂથ-ચર્ચા પદ્ધતિ દરમિયાન તમે કયા અધ્યાપન સૂત્રનો ઉપયોગ કરશો ?
- (4) એકમ પાઠ આયોજન કેટલા તાસનું હોવું જોઈએ ?
- (5) અર્થશાસ્ત્ર વિષયમાં ઉપયોગ સામાન્ય હેતુના બે વિશિષ્ટ હેતુઓ જણાવો.
- (6) એકમ પાઠ આયોજનના સોપાનો જણાવો.
- (7) અર્થશાસ્ત્ર વિષયમાં જ્ઞાનનો સામાન્ય હેતુ જણાવો.
- (8) જૂથ-ચર્ચા પદ્ધતિના બે ફાયદા જણાવો.
- (9) કોઈપણ બે વિષયો જણાવો જે નિગમન પદ્ધતિ દ્વારા ભણાવી શકાય.
- (10) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં કયા પ્રકારના આધારોનો ઉપયોગ થાય છે ?
- (11) ખાંચાવાળી માંગ રેખા કયા બજારમાં જોવા મળે છે ?
- (12) સ્થાનના આધારે બજાર કેટલા પ્રકારના હોય છે ?
- (13) 2013 માં ભારતમાં સૌથી ઓછી ગરીબી ધરાવતું રાજ્ય કયું હતું ?
- (14) કયા પ્રકારની ઉત્પાદન તકનીકી બેકારીમાં વધારો કરે છે ?

MA-107

May-2018

B.Ed., Sem.-II (New)

B-109 : Economics

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :**
- (1) All questions are compulsory.
  - (2) Options are internal.
  - (3) Figures to the right indicate total marks of the question.

1. (A) Answer any **one** of the following questions : 8
  - (1) Explain maxims of teaching of Economics with illustration.
  - (2) Discuss in detail principles of teaching of economics.
- (B) Answer any **two** of the following questions : 6
  - (1) Explain the importance of maxims of teaching.
  - (2) Explain the importance of principles of teaching.
  - (3) Clarify the concept of principle of teaching and maxims of teaching.
2. (A) Answer any **one** of the following questions : 8
  - (1) Select any one Unit from Std. 12th and prepare a lesson plan keeping in mind following points : GujaratStudy.com
    - (a) Specific objective
    - (b) Teaching point
    - (c) Teacher's Activity
    - (d) B.B work
  - (2) What do you mean by blue print ? What points as an Economics teacher you will keep in mind to prepare an ideal question paper.
- (B) Answer any **two** of the following questions : 6
  - (1) Differentiate between Lesson plan and Unit plan.
  - (2) What are the advantages of blue print ?
  - (3) What is the importance of unit plan in economics teaching ?

3. (A) Answer any **one** of the following questions : 8
- (1) What do you mean by project method of teaching ? Explain its steps, merits and demerits.
  - (2) Explain comparative method with example in economics teaching. State its merits and demerits. List three topics in which this method can be used effectively.
- (B) Answer any **two** of the following questions : 6
- (1) Explain merits and demerits of problem method .
  - (2) State merits and demerits of Inductive method.
  - (3) Discuss in brief source method.
4. (A) Answer any **one** of the following questions : 8
- (1) What are the reasons of Unemployment in India ? Discuss in detail.
  - (2) What do you mean by monopoly ? Explain its characteristics.
- (B) Answer any **two** of the following questions. 6
- (1) Explain the characteristics of monopolistic competition.
  - (2) Discuss the measures to reduce poverty in India.
  - (3) Explain the characteristics of the Indian economy as a developing economy.
5. Answer the following questions : 14
- (1) What do you mean by principle of teaching ?
  - (2) Which maxim is used in source method ?
  - (3) Which maxim you will use while using group discussion method ?
  - (4) How many periods are there in unit lesson plan ?
  - (5) State two specific objective of general objective Application in economics.
  - (6) What are the steps of unit plan ?
  - (7) State the General Objective of teaching Economics for Knowledge.
  - (8) State two merits of group discussion method.
  - (9) Name two topics which can be taught with the help of deductive method.
  - (10) What are the types of sources used in economics teaching ?
  - (11) Kinked demand curve is possible in which market ?
  - (12) How many types of markets are there according to location ?
  - (13) Which state has the lowest poverty in the year 2013 in India ?
  - (14) Which type of production technique increase unemployment ?